

ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА, ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ: ВІТЧИЗНЯНА ТА ЗАКОРДОННА ПРАКТИКА

С. М. Темненко¹

Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів
та кормових добавок

У статті розглянуті теоретичні та практичні аспекти функціонування різних моделей інноваційної інфраструктури. Проаналізовано окремі проблеми формування ефективної інфраструктури інноваційної системи в Україні.

Розвиток інноваційної діяльності підприємств є одним з найважливіших факторів підвищення рівня конкурентоспроможності економіки та національної безпеки держави. Як свідчить світовий досвід, передові позиції за рівнем технологічного та соціально-економічного розвитку займають саме ті держави, в яких створено ефективну інноваційну інфраструктуру.

На сьогоднішній день проблемам інноваційного розвитку присвячено численні публікації. Серед вітчизняних вчених вагомий внесок в опрацювання проблем інноваційного розвитку держави зробили О. А. Амоша, В. М. Геєць, О. П. Зінченко, В. П. Ільчук, В. П. Семиноженко, Д. М. Стеченко, М. Г. Чумаченко, М. В. Шингур та ін. Загалом, усі вони наголошують на необхідності переходу до інноваційної моделі розвитку економіки, відзначають недостатню ефективність інноваційної політики в Україні, зосереджують увагу на механізмах забезпечення інноваційного зростання держави.

Формування інституційного забезпечення процесів становлення інноваційної інфраструктури в Україні є однією з найактуальніших проблем вітчизняної економіки.

Метою статті є огляд основних світових моделей функціонування інноваційної інфраструктури та аналіз проблем її розвитку в Україні.

В організаційних схемах розвитку інфраструктури інноваційного потенціалу існують помітні відмінності, залежно від країни, де ця інфраструктура створена. В першу чергу це пояснюється відмінностями у прийнятих національних системах нововведення.

На сьогоднішній день сформувалися три основних типи моделей побудови технопарків:

- американська (США, Великобританія);
- японська (Японія);
- змішана модель (Франція, Німеччина).

Основна особливість американської моделі, яка відрізняє її від двох інших – створення трьох типів технопарків: наукові парки, дослідницькі парки, інкубатори (інноваційні центри).

Японська модель передбачає побудову абсолютно нових міст – так званих „технополісів”, в яких зосереджуються наукові дослідження у передових та піонерських галузях та наукомістке промислове виробництво.

---

¹Науковий керівник — д. е. н., професор Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнології імені С. З. Гжицького П. М. Музика

Особливостями змішаної моделі є наявність будівлі, призначеної для розміщення десятків малих фірм та наявність кількох засновників.

За визначенням Міжнародної асоціації технологічних і наукових парків (IASP), науковий або дослідницький парк представляє собою структуру, керування якою здійснюється згідно із формальною угодою про співробітництво з університетами та дослідницькими центрами з метою сприяння створенню та розвитку наукомістких підприємств, шляхом передачі наукових та технічних знань та управлінських навичок фірмам-клієнтам. [1] Технопарк — організація, якою керують професіонали, основною метою яких є збільшення багатства його співтовариства, просуваючи культуру інновацій та конкурентоспроможність його взаємопов'язаних видів комерційної діяльності, заснованої на знаннях. Щоб реалізувати такі цілі, технопарк стимулює та керує потоком знань та технологій серед університетів, науково-дослідних центрів, компаній та на ринку. Це полегшує створення та ріст інноваційних компаній через інкубацію та процеси додаткового доходу та забезпечує створення інших цінних послуг, включно із створенням високоякісних місць та засобів обслуговування.

Спільним напрямком розвитку інноваційної діяльності різних країн є те, що уряди цих країн при формуванні правових умов управління інтелектуальною власністю, створеною у державних науково-дослідних організаціях, намагаються розвивати відповідну інфраструктуру, яка б стимулювала процес передачі технологій та комерціалізації досліджень та розробок.

На сьогоднішній день, функціонування інноваційної структури в Україні є недосконалим. Вона не охоплює усіх ланок інноваційного процесу. Немає системного підходу до забезпечення відповідними послугами у сфері інноваційної діяльності. Не підтримується належним чином діяльність винахідників, раціоналізаторів, науковців, що мають завершені науково-технічні розробки, не створюються центри трансферу технологій. Не в повному обсязі реалізуються освітній та науковий потенціал, насамперед вищих навчальних закладів, у сфері інформаційно-комунікаційних високих технологій, інформаційні ресурси системи науково-технічної та економічної інформації, зокрема бази даних з питань технологій, науково-технічних досягнень.

Варто зазначити, що сьогодні в Україні сформовані лише деякі елементи інноваційної структури, практично не діють венчурні фонди і центри трансферу технологій. Не можна не погодитись із твердженням наведеним у вітчизняній Концепції Державної цільової економічної програми створення в Україні інноваційної інфраструктури, що збереження існуючого підходу до розвитку інноваційної інфраструктури призведе до поглиблення проблем у сфері інноваційної діяльності та подальшої деформації структури національної економіки.

Загалом криза в економіці держави у 2000–2007 рр. зумовила значне зниження показників інноваційної діяльності в Україні. Так, у цей період кількість підприємств, що впроваджували інновації, зменшилась з 1491 до 1186, тобто на 20,5 %. Після стабілізації економічної ситуації, кількість інноваційно-активних підприємств у 2010 році вже зросла до 1462, тобто збільшилась на 23 %, у порівнянні із показником 2007 року, але фактично ми вийшли на показники 2000 року. При цьому кількість інноваційно-активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств 2010 році становила 13,8 %. У той же час, обсяг реалізованої інноваційної продукції у 2010 році склав 33697,6 млн. грн., що менше від аналогічного показника 2007 року на 6491 млн. грн. або на 16 %. [4].

Частка експорту в загальному обсязі інноваційної продукції свідчить про значний науково-технологічний та інтелектуальний потенціал української економіки. Однак, без впровадження дієвого інституційного забезпечення розвитку інноваційної діяльності успіхи у цьому напрямі будуть лишатись незначними. Це підтверджує показник питомої ваги

експорту реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі промислової продукції, що становить в Україні 2–3 % [2].

Іще однією причиною низького рівня інноваційності економіки України є домінування великих підприємств «старопромислових» галузей, які забезпечують економічне зростання періоду 2000–2007 рр., в поєднанні з фактичною відсутністю інноваційно-активних малих та середніх підприємств. Загальновизнано, що центральне місце в інноваційній системі займає підприємство, яке формує попит на інноваційну продукцію, перетворює знання в інноваційний капітал та визначальну роль у цьому процесі малих і середніх підприємств. [2].

Загалом розбудова в Україні мережі технопаркових структур та центрів трансферу технологій, як ключових елементів інноваційної інфраструктури держави без сумніву сприятиме росту вітчизняної економіки. Мережа цих структур здатна реально сприяти інтеграції освіти, науки, виробництва і бізнесу, а також управлінського консультування щодо розробки і реалізації інноваційних проектів. За таких умов буде формуватися і ефективно використовуватися інтелектуальний потенціал як визначальна складова інноваційної діяльності.

ВИСНОВКИ

1. Більшість розвинутих країн, використовуючи трансфер технологій, прагнуть посилити свої позиції, і структуру своєї присутності на міжнародному ринку, тим самим здійснюючи неадміністративний вплив на структуру виробництва товарів та послуг національного приватного сектора економіки. Для України запозичення світового досвіду у сфері розвитку трансферу технологій може послужити поштовхом до реструктуризації економіки та збільшення експортних надходжень до державного бюджету.

2. Таким чином перспектива подальшого розширення інноваційної інфраструктури в державі об'єктивно зумовлена як рівнем науково-технологічного та інтелектуального потенціалу, так і кількістю об'єктів інтелектуальної власності та інших перспективних розробок, які могли б бути комерціалізовані.

3. На сьогодні, дослідження у контексті даної проблематики тривають. Планується розробити послідовну низку заходів щодо формування дієвої інноваційної інфраструктури у галузі ветеринарної фармації.

THE INNOVATION INFRASTRUCTURE AS A BASE OF ENSURING OF THE INNOVATION PROCESS: NATIVE AND FOREIGN PRACTICE

S. M. Temnenko

State Scientific-Research Control Institute of Veterinary Medicinal Products and Feed Additives

S U M M A R Y

The article explores theoretical and practical aspects of functioning of the various models of innovation infrastructure. There are analysed individual problems of forming the effective infrastructure of Ukrainian innovation system.

ИННОВАЦИОННАЯ ИНФРАСТРУКТУРА, КАК ОСНОВА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРОЦЕССА: ОТЕЧЕСТВЕННАЯ И ИНОСТРАННАЯ ПРАКТИКА

С. Н. Темненко

Государственный научно-исследовательский контрольный институт ветеринарных
препаратов и кормовых добавок

А Н Н О Т А Ц И Я

В статье рассмотрены теоретические и практические аспекты функционирования разных моделей инновационной инфраструктуры. Проведен анализ отдельных проблем формирования эффективной инфраструктуры инновационной системы в Украине.

Л І Т Е Р А Т У Р А

1. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: В 3 –х т / Т2. Інноваційно–технологічний розвиток України / За ред. акад. НАНУ В. М. Гейця, акад. НАНУ В. П. Семиноженко, чл.–кор. НАНУ Б. Є. Кваснюка. — К.: Фенікс. — 2007. — 584 с.
2. *Стеченко Д. М., Тимошенко Н. Ю.* Становлення інноваційної інфраструктури України у контексті глобалізації // Економічний вісник НУТУ „КПІ”. — 2009.
3. *Т. В. Гринько.* Формування інноваційної інфраструктури України як основа активізації інноваційної діяльності підприємств // Донецький національний університет. Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект. Ч. 2 серія „залучення іноземних інвестицій та функціонування ринку капіталів. — 2008. — С. 438–442.
4. Статистичний щорічник України за 2010 рік. Державний комітет статистики України / За ред. О. Г. Осауленко. — 2011. — 560 с.
5. *Матвейкин В. Г., Дворецкий С. И., Минько Л. В.* Инновационный потенциал: современное состояние и перспективы развития. — М.: Издательство Машиностроение — 1, — 2007. — 284 с.